

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

НАУКОВІ ЗАПИСКИ ACADEMIC NOTES

**Серія:
Педагогічні науки**

**Series:
Pedagogical Sciences**

Випуск 186 (2020)
Edition 186 (2020)

Кропивницький – 2020
Kropyvnytskyi – 2020

УДК 378
ББК 81.2(3)
Н 34
DOI випуску: 10.36550/2415-7988-2020-186-1

Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Випуск 186. – Серія: Педагогічні науки. – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. – 284 с.

ISBN 978–7406–57–8
ISSN 2415–7988 (Print)
ISSN 2521–1919 (Online)
ICV 2018 = 77.92

Рецензенти: **Олексюк О. М.**, доктор педагогічних наук, професор,
Кучай О. В., доктор педагогічних наук, професор.

«Наукові записки. Серія: Педагогічні науки» внесено до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. Наказ Міністерства освіти і науки України № 241 від 09.03.2016 р.

Збірник зареєстровано в міжнародних наукометричних базах **Index Copernicus, Google Scholar, Academic Journals, Research Bible, WorldCat.**

Редколегія:

Науковий редактор:

Черкасов В. Ф. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Заступник наукового редактора:

Савченко Н. С. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Відповідальний секретар:

Кулікова С. В. – кандидат педагогічних наук, ст. викладач Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Редакційна колегія:

Єжова О. В. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Сзатан С. – професор Гданського університету, Польща

Калініченко Н. А. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Клім-Клімашевська А. – доктор педагогічних наук, професор Природничо-гуманітарного університету в Седльцах, Республіка Польща

Галета Я. В. – доктор педагогічних наук, доцент Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Давидович Н. – професор, університетський центр Самарія, Аріель, Ізраїль

Радул В. В. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Радул О. С. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Остенда О. – професор технологічного університету, Катовіца, Польща

Костікова І. І. – доктор педагогічних наук, професор Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди

Растрігіна А. М. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Садовий М. І. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Рябовол Л. Т. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Шандрук С. І. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Друкуються за рішенням вченої ради Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 6 від 24. 02. 2020 року)

Статті подано в авторській редакції

© Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2020

UDK 378
BBK 81.2(3)
A 34
DOI issue: 10.36550/2415-7988-2020-186-1

Academic notes / Ed. board: V. F. Cherkasov, V. V. Radul, N. S. Savchenko, etc. – Edition 186. Series: Pedagogical Sciences. – Kropyvnytskyi: EPC of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, 2020. – 284 p.

ISBN 978–7406–57–8
ISSN 2415–7988 (Print)
ISSN 2521–1919 (Online)
ICV 2018 = 77.92

Reviewers: Oleksyuk O. M., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Kuchai O. V., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor.

«Academic Notes. Series: Pedagogical Sciences» is included into the List of Scientific Professional Publications of Ukraine, which can publish the results of dissertations for obtaining scientific degrees of Doctor and Candidate of Sciences. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 241 of 09/03/2016.

The collection is registered in the international catalogues of periodicals and database Index Copernicus, Google Scholar, Academic Journals, Research Bible, WorldCat.

Editorial Board:

Academic editor:

Cherkasov V. F. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Assistant of Academic editor:

Savchenko N. S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Executive Secretary:

Kulikova S. V. – Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Editorial Board:

Yezhova O. V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Szatan E. – Professor University of Gdansk, Poland

Kalinichenko N. A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Haleta Y. V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Klim-Klimashevska A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of Natural-humanitarian University of Siedlce, Republic of Poland

Davidovitch N. – Professor, Ariel University Center of Samaria, Israel

Radul O. S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Radul V. V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Ostenda O. – Professor of University of Technology, Katowice

Kostikova I. I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kharkiv National Pedagogical University named after G. S. Skovoroda

Rastrygina A. M. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Sadovyi M. I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Shandruk S. I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Ryabovol L. T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

*Published by the resolution of the Academic Council of the
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University
(Protocol No. 6 from 24 February 2020)*

The articles are presented in the author's editing

© Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, 2020

ЗМІСТ

АНІСІМОВ Микола Вікторович
ПІДХОДИ ПРИ ПОБУДОВІ ІНТЕГРОВАНИХ ПРОФЕСІЙ.....12

**БІДА Олена Анатоліївна, ОРОС Ільдіко Імрїєвна,
ГОНЧАРУК Віталій Володимирович**
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....16

ВАЙНТРАУБ Марк Абрамович
ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ В СИСТЕМІ
УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ.....19

ГАЛЕТА Ярослав Володимирович
ДІАЛОГІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТА ЯК УМОВА РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНОЇ ЗРІЛОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....23

ЗАБЛОЦЬКА Ольга Сергіївна, НІКОЛАСЬВА Ірина Миколаївна
КОМПЕТЕНТНОСТІ Й РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ БАКАЛАВРІВ ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ
ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ: ХІМІЧНИЙ АСПЕКТ.....30

КОЛБІНА Тетяна Василівна
МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В УМОВАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ....34

**КУЧАЙ Тетяна Петрівна, СУЛИМ Ольга Іванівна,
ДЗЯМКО Вікторія Йосипівна**
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.....38

ОКОЛЬНИЧА Тетяна Володимирівна
СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКА ПЕДАГОГІКА ПРО СТАВЛЕННЯ ДО МАЛОЇ ДИТИНИ (В
ЕТНОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛАХ ХІХ – ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ ХХ СТ.).....41

ПАНЧЕНКО Володимир Анатолійович
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ ТА КАДРОВА БЕЗПЕКА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ.....44

**РИБІНСЬКА Юлія Анатоліївна, СТЕБАЄВА Оксана Володимирівна,
ПЕЧЕНІЗЬКА Світлана Сергіївна**
МУЛЬТИКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ.....49

РЯБОВОЛ Лілія Тарасівна
ІНСТИТУТ ОМБУДСМЕНА ЯК СКЛАДНИК СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ.....53

**ФІЛОНЕНКО Оксана Володимирівна, ПРИБОРА Роман Іванович,
ПЕРЦОВ Олександр Володимирович**
ІСТОРІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ КІРОВОГРАДЩИНИ ХХ СТОЛІТТЯ У ПРАЦЯХ КРАЄЗНАВЦІВ.....58

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович
МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ХУДОЖНЬОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....64

ШАНДРУК Світлана Іванівна
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....69

АШИХМІНА Наталія Віталіївна
СУТНІСТЬ МІЖСОБИСТІСНОЇ ТВОРЧОЇ ВЗАЄМОДІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИРИГЕНТСЬКО-
ХОРОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВ.....73

БОГОМОЛОВА Марина Юріївна СОЦІАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ПЕРШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА ... 77	
БОХАН Юлія Володимирівна, ФОРОСТОВСЬКА Тетяна Олександрівна КОНТЕКСТНІ ХІМІЧНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН.....82	
ДЕМ'ЯНЧУК Михайло Ростиславович КОНЦЕПЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ У КОЛЕДЖАХ.....87	
ДУБІНКА Микола Михайлович ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЯК ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....92	
ЗАХАРОВА Оксана Віталіївна ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ.....98	
ЗАЯЧКІВСЬКА Надія Михайлівна, ЛЕЩАК Теодор Володимирович СПЕЦИФІКА ЗДОБУТТЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ ВИПУСКНИКАМИ УНІВЕРСИТЕТІВ АВСТРІЙСЬКОЇ (АВСТРО-УГОРСЬКОЇ) МОНАРХІЇ НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....105	
ІВАНОВА Вікторія Вікторівна РОЗВИТОК ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ФАХІВЦЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У СПОЛУЧЕНОМУ КОРОЛІВСТВІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....111	
КАРАПЕТЯН Аліна Овківна ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ПОКОЛІННЯ Z У ВИЩІЙ ШКОЛІ..... 115	
КМІТА Євген Вікторович МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНИЙ КОМПОНЕНТ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДИСПЕТЧЕРІВ УПРАВЛІННЯ ПОВІТРЯНИМ РУХОМ.....120	
КУЛІКОВА Світлана Вікторівна НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЯК ФАКТОР ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....124	
ЛЕВРІНЦ Маріанна Іванівна ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ У США.....128	
МАЛИШЕВСЬКИЙ Олег Володимирович СУБ'ЄКТНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ.....133	
МЕЛЬНИЧУК Сергій Костянтинович, МЕЛЬНИЧУК Марія Юріївна МІСЦЕ ТА РОЛЬ КРЕАТИВНОСТІ В ПРОЦЕСІ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ.....136	
МОРОЗ Олена Леонідівна МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО СПІЛКУВАННЯ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....141	
НЕЧЕПОРУК Яна Сергіївна ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ (50–80-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ).....146	

ПЕТРЕНКО Сергій Іванович, ДЕГТЯРЬОВА Неля Валентинівна ФОРМУВАННЯ ІКТ-КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	150
СВЕЩИНСЬКА Наталя Василівна ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРИТЕРІЇВ СФОРМОВАНOSTI ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ.....	155
СЛЮСАРЕНКО Микола Анатолійович ЗМІСТОВО-ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПІДХІД В УМОВАХ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМА ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	160
СМІРНОВА Ліна Леонідівна ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ).....	165
СТУКАЛЕНКО Зоя Михайлівна КОНЦЕРТНО-ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	169
ТОКАРЄВА Тетяна Станіславівна ДО ПИТАННЯ ПРО САМОСТІЙНУ РОБОТУ УЧНІВ В ОВОЛОДІННІ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ.....	172
ЧЕРНЕНКО Олександр Володимирович МЕНЕДЖМЕНТ ОСВІТИ ТА ЯКІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У ВНЗ.....	178
ЧУБРЕЙ Олександра Степанівна ПРИНЦИПИ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МІБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	183
ЯКУБОВСЬКА Марія Степанівна ДИСКУРС ВЗАЄМОДІЇ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЬСВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ І ФОРМУВАННЯМ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	187
АКІМКІН Олександр Миколайович ДО ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЄЛІСАВЕТГРАДСЬКОГО КОМЕРЦІЙНОГО УЧИЛИЩА В. БОНЧ-БРУЄВИЧА (1907–1911).....	190
ГРЕЧИХІНА Наталя Володимирівна КОНЦЕПЦІЯ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ТА САМОВИЗНАЧЕННЯ ЯК ЇЇ СКЛАДОВА.....	194
КРАВЧЕНКО Ольга Василівна ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЯВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ МАБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА.....	199
КРИВОРОТЬКО-ТАЙФУР Камілія Сергіївна ЗМІСТ І ФОРМИ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УНІВЕРСИТЕТАХ НІМЕЧЧИНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	203
ЛОПАТЮК Олена Володимирівна АПРОБАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ УМОВИ «СПРЯМОВАНІСТЬ ЗМІСТУ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИСПЕТЧЕРІВ УПРАВЛІННЯ ПОВІТРЯНИМ РУХОМ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ РЕФЛЕКСІЇ».....	207
НАГОРНА ОЛЕНА ВАСИЛІВНА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ СФОРМОВАНOSTI ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНКЛЮЗИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	211

ОГУЙ Світлана Володимирівна ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ.....	215
ЦИБУЛЬСЬКА Олена Валеріївна ДЕЯКІ АСПЕКТИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВИХОВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ.....	221
ЧЕКАЛОВА Оксана Едуардівна КРИТЕРІАЛЬНО-ПОКАЗНИКОВИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	224
ШТОМПЕЛЬ Ганна Владиславівна СТАНОВЛЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА».....	229
МИХАСЬКОВА Марина Анатоліївна ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ДОСВІДУ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	233
АНОТАЦІЇ.....	238

CONTENTS

ANISIMOV Mykola Viktorovych <i>APPROACH AT CONSTRUCTION OF THE INTEGRATED TRADES</i>	12
BIDA Olena Anatoliivna, OROS Ildiko Imrievna, GONCHARUK Vitaliy Volodymyrovych <i>FORMATION OF ENVIRONMENTAL CULTURE IN PRIMARY SCHOOL PUPILS</i>	16
VAINTRAUB Mark Abramovich <i>EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF THE DEVELOPMENT OF LABOR SAFETY IN THE UNIVERSITY EDUCATION SYSTEM</i>	19
HALETA Yaroslav Volodymyrovych <i>DIALOGIZATION OF PEDAGOGICAL INTERACTION BETWEEN TEACHER AND STUDENT AS A CONDITION OF FUTURE TEACHER SOCIAL MATURITY DEVELOPMENT</i>	23
ZABLOTSKA OLGA SERGHIIIVNA, NIKOLAYEVA Iryna Mykolaivna <i>COMPETENCES AND LEARNING OUTCOMES IN TEACHING BACHELORS OF MEDICAL DIAGNOSTICS AND TREATMENT TECHNOLOGY: CHEMICAL ASPECT</i>	30
KOLBINA Tetiana Vasylivna <i>INTERCULTURAL COMPETENCE IN TERMS OF HIGHER EDUCATION INTERNATIONALISATION</i>	34
KUCHAI Tetiana Petrivna, SULYM Olga Ivanivna, DZIAMKO Victoria Iosipivna <i>THEORETICAL FUNDAMENTALS OF MORAL EDUCATION IN THE GREAT BRITAIN</i>	38
OKOLNYCHA Tetiana Vladimirovna <i>EASTERN SLAVIC PEDAGOGY ON ATTITUDE TO THE CHILD (IN THE ETHNOGRAPHICAL SOURCES OF THE 19th – FIRST QUARTER OF THE 20th CENTURY)</i>	41
PANCHENKO Vladimir Anatolievich <i>EDUCATION QUALITY MANAGEMENT SYSTEM AND HUMAN SECURITY IN INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION</i>	44
RYBINSKA Yuliia Anatoliivna, STEBAEVA Oksana Volodymyrivna, PECHENIZKA Svitlana Serhiivna <i>THE MULTICULTURAL ASPECTS OF TEACHING ITALIAN LANGUAGE AND CULTURE</i>	49
RYABOVOL Liliya Tarasivna <i>INSTITUTE OF THE OMBUDSMAN AS A COMPONENT OF THE CHILD PROTECTION SYSTEM IN UKRAINE</i>	53
FILONENKO Oksana Volodymyrivna, PRYBORA Roman Ivanovych, PERTSOV Alexander Volodymyrovych <i>HISTORY OF HIGHER EDUCATION IN KIROVOHRAD REGION IN THE 20th CENTURY IN STUDIES OF LOCAL LORE</i>	58
CHERKASOV Volodymyr Fedorovich <i>MODEL OF FORMATION OF FUNDAMENTAL SKILLS OF FUTURE EDUCATION TEACHERS IN THE PROFESSIONAL TRAINING PROCESS</i>	64
SHANDRUK Svitlana Ivanivna <i>THEORY AND PRACTICE OF HIGHER PROFESSIONAL EDUCATION IN UKRAINE</i>	69
ASHYKHMINA Nataliia Vitaliivna <i>THE ESSENCE OF INTERPERSONAL CREATIVE INTERA CTION OF PROSPECTIVETEACHERS OF MUSIC ART IN THE PROCESS OF CONDUCTOR AND CHORAL TRAINING</i>	73

BOGOMOLOVA Marina Yurievna <i>SOCIAL EDUCATION OF CHILDREN IN THE FIRST UKRAINIAN GYMNASIUM T. G. SHEVCHENKO</i>	77
BOKHAN Iuliia Volodymyrivna, FOROSTOVSKA Tetiana Oleksandrivna <i>CONTEXTUAL CHEMICAL TASKS AS A MEAN OF REALIZATION THE INTEGRATING PREPARATION OF FUTURE TEACHERS OF NATURAL SCIENCE</i>	82
DEMIANCHUK Mykhailo Rostyslavovych <i>THE CONCEPT OF VOCATIONAL TRAINING OF FUTURE JUNIOR SPECIALISTS IN NURSING IN COLLEGES</i>	87
DUBINKA Mykola Mikhaylovich <i>PROFESSIONAL SELF-DETERMINATION OF A FUTURE TEACHER AS A PSYCHOLOGICAL-PEDAGOGICAL PROBLEM</i>	92
ZAKHAROVA Oksana Vitaliivna <i>INFLUENCE OF PHYSICAL CULTURE IS ON FORMING OF LEADER QUALITIES OF FUTURE AVIATION SPECIALISTS</i>	98
ZAIACHKIVSKA Nadiia Mykhailivna, LESHCHAK Teodore Volodymyrovych <i>SPECIFICITY OF ACHIEVING THE QUALIFICATION OF TEACHER TO THE GRADUATES OF THE UNIVERSITIES OF THE AUSTRIAN (AUSTRO-HUNGARIAN) MONARCHY ON THE EXAMPLE OF THE LVIV UNIVERSITY</i>	105
IVANOVA Viktoriia Viktorivna <i>DEVELOPMENT PROFESSIONALISM OF PRE-SCHOOL EDUCATION IN THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND IN A SYSTEM OF CONTINUOUS PEDAGOGICAL EDUCATION</i>	111
KARAPETIAN Alina Ovikivna <i>PECULIARITIES OF TEACHING STUDENTS BELONGING TO GENERATION Z IN HIGHER SCHOOL</i>	115
KMITA Eugene Viktorovich <i>THE MOTIVATIVE-AND-VALUE COMPONENT OF AIR TRAFFIC CONTROLLERS PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE DEVELOPMENT</i>	120
KULIKOVA Svitlana Viktorivna <i>RESEARCH WORK AS A FACTOR OF CREATIVE DEVELOPMENT OF A FUTURE MUSIC ART TEACHER</i>	124
LEVRINTS (Lőrincz) Marianna <i>APPROACHES TO THE COMMUNICATIVE COMPETENCE DEVELOPMENT OF PROSPECTIVE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS IN THE USA</i>	128
MALYSHEVSKYI Oleh Volodymyrovych <i>SUBJECT-ACTIVITY APPROACH IN PROFESSIONAL MOBILITY FORMATION</i>	133
MELNYCHUK Sergiy Konstantinovich, MELNYCHUK Maria Yuriiivna <i>THE PLASE AND ROLE JF CREATIVITY IN THE PROCESS OF INDIVIDUALIZATION AND SOCIALIZATION OF ADOLESCENCE</i>	136
MOROZ Olena Leonidivna <i>METHODOLOGICAL PECULIARITIES OF PROFESSIONAL COMMUNICATION TEACHING BY MEANS OF BLENDED LEARNING IN THE FRAMEWORK OF CONTINUOUS EDUCATION</i>	141
NECHEPORUK Yana Serhiivna	

<i>HISTORICAL-PEDAGOGICAL PECULIARITIES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE IN THE SOVIET UNION (50–80-IES OF THE XX CENTURY)</i>	146
PETRENKO Sergii Ivanovich, DEHTIARIOVA Nelia Valentynivna <i>FORMATION OF ICT COMPETENCE OF TEACHERS IN QUALIFICATION TRAINING COURSES</i> ...	150
SVESHCHYNSKA Natalia Vasylivna <i>THEORETICAL BASIS OF CRITERIA FOR THE FORMATION OF VALUE ORIENTATIONS OF FUTURE MUSIC TEACHERS</i>	155
SLIUSARENKO Mykola Anatolievich <i>SUMMARY AND PROCESSING APPROACH IN THE CONDITIONS OF HIGH SCHOOL STUDENTOCENTRISM</i>	160
SMIRNOVA Lina Leonidivna <i>EFFECTIVE IMPROVEMENT OF ESP STUDENTS' SKILLS (PRACTICAL ASPECT)</i>	165
STUKALENKO Zoya Mikhailovna <i>CONCERT-EDUCATION ACTIVITIES AS A MEANS OF FORMING THE EXECUTIVE SKILL OF A FUTURE MUSIC ART TEACHER</i>	169
TOKARYEVA Tetyana Stanislavivna <i>ON THE QUESTION OF PUPILS' INDEPENDENT WORK IN FOREIGN LANGUAGE</i>	172
CHERNENKO Oleksandr Vladimirovich <i>EDUCATION MANAGEMENT AND QUALITY OF STUDENTS 'PROFESSIONAL TRAINING IN INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION</i>	178
CHUBREI Oleksandra Stepanivna <i>PRINCIPLES OF EFFECTIVE PREPARATION OF FUTURE GEOGRAPHY TEACHERS TO PROFESSIONAL ACTIVITIES</i>	183
YAKUBOVSKA Maria Stepanovna <i>DISCOURSE OF INTERACTION OF FORMATION OF SPEECH COMPETENCE AND FORMATION OF STUDENT PERSONALITY: CULTURAL ASPECTS</i>	187
AKIMKIN Alexander Nikolayevich <i>TO THE HISTORY OF THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE ELISAVETGRAD COMMERCIAL SCHOOL OF V. BONCH-BRUYEVYCH (1907–1911)</i>	190
GRECHYKHINA Natalia Vladimirovna <i>CONCEPT OF SOCIALIZATION OF PERSONALITY AND SELF-DETERMINATION AS ITS COMPONENT</i>	194
KRAVCHENKO Olga Vasylivna <i>PROFESSIONAL SELF-EXPRESSION OF THE FUTURE TEACHER</i>	199
KRYVOROTKO-TAYFOUR Kamilliya Sergiyvna <i>CONTENTS AND FORMS OF THEORETICAL TRAINING OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS IN GERMAN UNIVERSITIES AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY</i>	203
LOPATIUK Olena Volodymyrivna <i>APPROBATION OF THE PEDAGOGICAL CONDITION OF THE «ORIENTATION OF THE CONTENTS OF THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE AIR TRAFIC CONTROLLERS FOR THE FORMATION OF THE PROFESSIONAL REFLECTION»</i>	207
NAHORNA Olena Vasylivna <i>DETERMINATION OF THE STATE OF FORMATION OF TECHNOLOGICAL CULTURE OF FUTURE SPECIALISTS OF INCLUSIVE EDUCATIONAL INSTITUTIONS</i>	211
OGUY Svetlana Volodymyrivna	

<i>EXTERNAL AND DOMESTIC EXPERIENCE OF TRAINING PROFESSIONALS OF THE SERVICE FIELD</i>	215
<i>TSYBULSKA Olena Valeriyivna</i> <i>SOME ASPECTS OF FUTURE TEACHERS 'READY FOR EDUCATION IN PRIMARY SCHOOLS OF CULTURE OF HEALTHCARE</i>	221
<i>CHEKALOVA Oksana Eduardivna</i> <i>CRITERIA AND INDICATIVE ASPECT OF THE FORMATION OF DESIGN CULTURE OF FUTURE TEACHERS OF THE ART</i>	224
<i>SHTOMPEL Ganna Vladislavivna</i> <i>CREATION OF INFORMATION CULTURE CATEGORY</i>	229
<i>MYKHASKOVA Maryna Anatoliivna</i> <i>EXPERIMENTAL VERIFICATION OF EFFECTIVENESS OF THE SYSTEM OF FORMING EXPERIENCE OF MUSIC-PEDAGOGICAL ACTIVITY OF THE FUTURE TEACHERS OF MUSIC ART</i>	233
<i>ANNOTATIONS</i>	238

[Theoretical and methodological bases of forecasting of models in vocational schools] Kyiv-Kirovohrad.

2. Anisimov, M. V. (2007.) *Navchalnyi plan i prohrama dlia pidhotovky kvalifikovanykh robotnykiv v profesiino-tehnicnykh navchalnykh zakladakh: Profesiia – robotnyk z kompleksnoho obsluhovuvannia ta remontu budivel*. [Curriculum and program for trained skilled workers in vocational schools: Profession - worker with complex maintenance and removal of the building]. Kyiv-Kirovohrad.

3. Anisimov, M. V. (2014). *Naochnist v protsesi vykonannia laboratornykh robot*. [Visibility in the process of laboratory work]. Kirovohrad.

4. Anysymov, M. V. (1997). *Osvitlennia i sylove elektrostatkuvannia: Laboratornyi praktykum*. [Lighting and power electrical equipment: Laboratory workshop]. Lybid.

5. Anysymov, M. V. (1998). *Kreslennia*, [Drawing]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

АНІСИМОВ Микола Вікторович – доктор педагогічних наук, член-кореспондент

Аерокосмічної Академії України, професор, професор кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: прогнозування змісту професійної освіти та моделювання професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

ANISIMOV Mykola Viktorovych – Doctor of Pedagogical Sciences, Corresponding Member of the Aerospace Academy of Ukraine, Professor, Professor of the Department of Theory and Methods of Technological Training, Occupational Safety and Life Safety of Volodymyr Vinnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: forecasting of professional education content and modelling of professional preparations of future skilled workers.

Стаття надійшла до редакції 25.12.2019 р.

УДК 373.3:37

DOI: 10.36550/2415-7988-2020-1-186-16-19

БІДА Олена Анатоліївна –

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0448-0852>

e-mail: tetyanna@ukr.net

ОРОС Ільдико Імріївна –

доктор філософії, ректор Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7300-9362>

e-mail: ildiko@kmf.uz.ua

ГОНЧАРУК Віталій Володимирович –

викладач кафедри хімії, екології та методики їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3977-3612>

e-mail: goncharuk424@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Розбудова системи освіти, її докорінне реформування, мають стати основою відтворення інтелектуального, духовного потенціалу народу, виходу вітчизняної науки, техніки, культури на світовий рівень, національне відродження, становлення державності та демократизації суспільства в Україні. Національна доктрина розвитку освіти (Україна у XXI ст.) визначає головну мету діяльності ЗВО, яка полягає у створенні умов для підготовки професіонала [1].

Аналіз останніх досліджень і

публікацій. Теоретичні основи екологічної культури формувалися науковцями різних епох – Платона, Я. Коменського, І. Песталоцці, Ж.-Ж. Руссо, В. Вернадського, Г. Сковороди, В. Сухомлинського, К. Ушинського О. Захаренка та ін. В працях сучасних учених (В. Бондаря, Я. Габєва, А. Галєєвої, С. Гончаренка, С. Дерябо, І. Зверєвої, О. Захлебного, Л. Лук'янової, Н. Менчинської, Н. Ничкало, С. Сисоевої, І. Суравегіної, Л. Хомич та інших) приділено велику увагу екологічному вихованню.

Питанню, щодо формування відповідального ставлення школярів до

природи присвячені роботи І. Білявського, В. Бродвія, Л. Німець, Н. Пустовіт, Г. Пустовіта, Д. Трайтака та інших.

Мета статті – розкрити основи формування екологічної культури в учнів початкової школи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Культура складається з чотирьох основних елементів:

✓ *Поняття* (концепти). Вони містяться головним чином у мові, завдяки їм стає можливим упорядкувати досвід людей.

✓ *Відносини*. Культури не тільки виділяють ті чи інші частини світу за допомогою понять, але також виявляють як ці складові частини пов'язані між собою: у просторі та часі, за значенням, на основі причинної обумовленості.

✓ *Цінності*. Це загальноприйняті переконання щодо цілей, до яких людина повинна прагнути. Вони складають основу моральних принципів. Різні культури можуть віддавати перевагу різним цінностям, і кожен суспільний лад визначає, що є цінністю, а що ні.

✓ *Правила та норми*. Ці елементи регулюють поведінку людей відповідно до цінностей певної культури [2].

Кожна з цих складових має надзвичайно важливу роль у створенні культурного іміджу та екологічної освіти учнів.

Культура, як і будь-який інший соціальний феномен, виконує певні функції у суспільному житті [3].

Як відомо, культура є комплексом суб'єктивних і об'єктивних, які обов'язково мають засвоюватися в процесі кроскультурної освіти та використовуються в повсякденній орієнтації. Найважливіша функція культури – це те, що вона є способом, за допомогою якого суспільства вирішують проблеми.

Враховуючи сучасні світові тенденції, в Україні набувають особливого значення основні сучасні проблеми школи й охорони природи, тому і підготовка майбутніх учителів до екологічного виховання школярів є актуальною проблемою в діяльності закладів вищої освіти і потребує нових підходів до її оптимального розв'язання. Екологічна освіта майбутніх учителів початкової школи може сприяти повороту людства від споживацького способу життя до бережливо-відновлювального, бо саме з початкової ланки можна прищепити любов до оточуючого середовища, до прекрасного, до здоров'я.

Актуальність екологічної проблеми підсилюється виходом України на

європейський та світовий рівень, що значно розширює функції педагога. Від нього вимагається оволодіння новими технологіями навчання, вміння перебудувати освітній простір у дієву педагогічну систему на основі заміни репродуктивного стилю педагогічної діяльності на творчий.

Дуже важливо якомога більше наблизити екологічне виховання до повсякденного життя – сприяти усвідомленню школярами, що своєю буденною діяльністю вони впливають на екологічний стан найближчого довкілля, а також формувати у них таке мислення, яке допомогло б їм за будь-якої ситуації оцінювати власну діяльність з позиції і екологічної доцільності.

У зв'язку з тим, що важливим компонентом екологічного світогляду учнів початкової школи є валеологічний компонент, який передбачає збереження і зміцнення здоров'я людини, що в певній мірі залежить від екологічного стану довкілля, ми вважаємо за необхідне упродовж навчання дитини в початковій школі сприяти усвідомленню нею впливів навколишнього середовища на стан здоров'я, формувати культуру здоров'я особистості.

Здоров'я завжди було головним чинником безпеки нації. Здоров'я має бути одним із результатів освіти, одним із головних засад сучасного суспільства. Сьогодні існує необхідність створення такої освітньої інноваційної системи, яка б не лише виховувала освічену культурну людину, але й зберігала її здоров'я.

В Україні діє більше десяти державних програм, спрямованих на пропаганду здорового способу життя дітей та молоді. Державні документи одним із головних завдань освіти визначають виховання свідомого ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я підростаючого покоління.

На жаль, статистика стану здоров'я школярів сьогодні є досить не втішною. За даними Міністерства охорони здоров'я України близько 89% дітей мають захворювання серцево-судинної системи, верхніх дихальних шляхів, опорно-рухової системи, зору, неврози; прогресує туберкульоз; 50% мають незадовільну фізичну підготовку.

Пропаганда здорового способу життя у дітей початкової ланки є основним чинником формування, зміцнення та збереження здоров'я українського народу. Це педагогічно керована діяльність, спрямована на

забезпечення права кожної дитини народитися і розвиватися здоровою, виживати і мати умови для всебічного розвитку, бути надійно психологічно і соціально захищеною.

Європейське Бюро Всесвітньої організації здоров'я та Ради Європи видало проєкт «Європейська мережа шкіл сприяння здоров'ю». Деякі школи нашої країни мають статус експериментального навчального закладу всеукраїнського рівня з розробки моделей школи сприяння здоров'ю, системи неперервного валеологічного навчання. Створена робоча група Міністерства освіти і науки України, Академії педагогічних наук, Дитячого фонду ЮНІСЕФ в Україні з розробки концепції формування здорового способу життя у дітей та молоді.

Національна мережа шкіл сприяння здоров'ю покликана реалізовувати важливе завдання – виростити здорове покоління.

В Україні розроблено модель «Навчальний заклад – Школа сприяння здоров'ю». Школи різних регіонів України покликані розробляти свої моделі і створювати школи сприяння здоров'ю [4].

Висновки та перспективи подальших розвідок напруму. З зазначеного вище можна зробити висновок, що вчені все частіше говорять не просто про навчання молодого покоління, а про екологічну освіту як індивідуальний процес розвитку особистості.

Культура складається з чотирьох основних елементів: поняття (концепти), відносини, цінності, правила та норми. Кожна з цих складових має надзвичайно важливу роль у створенні культурного іміджу та екологічної освіти учнів.

Виокремлено найважливішу функцію культури – це те, що вона є способом, за допомогою якого суспільство вирішує проблеми. Враховуючи сучасні світові тенденції, в Україні набуває особливого значення формування в учнів початкової школи екологічної культури.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Національна доктрина розвитку освіти (Україна у XXI ст.): Затв. Указом Президента України 17 квітня 2002 р. – №347. *Освіта*. 2002. №26. 2–4
2. Теорія та історія світової і вітчизняної культури : підручник / Н. Я Горбач, С. Д. Гелей, З. П. Російська та ін. Львів : Каменяр, 1992. 66.
3. Головлева Е. Л. (2008) Основи міжкультурної комунікації / Е. Л. Головлева. Ростов-на-Дону : Фенікс. 224.

4. Кучай Т. П. (2010) Підготовка майбутніх учителів в університетах великої британії до екологічного виховання учнів. Дис. канд. пед.наук. 13.00.01. К. 239.

REFERENCES

1. *Natsional'na doktryna rozvytku osvity (Ukrayina u KHKHI st.)*. (2002). [National doctrine of educational development (Ukraine in the XXI century)]. Kyiv.
2. *Teoriya ta istoriya svitovoyi i vitchyznyanoi kultury*. (1992). [Theory and history of world and national culture]. Lviv.
3. Holovleva, E. L. (2008). *Osnovy mezhkulturnoy kommunykatsyy*. [Basics of Intercultural Communication]. Rostov-na-Donu.
4. Kuchai, T. P. (2010). *Pidhotovka maybutnikh uchyteliv v universytetakh velykoyi brytaniyi do ekolohichnoho vykhovannya uchniv*. [Preparing future teachers at UK universities for the environmental education of students]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

БІДА Олена Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та психології Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: екологічна культура учнів початкової школи.

ОРОС Ільдіко Імрїївна – доктор філософії, ректор Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: екологічна культура учнів початкової школи.

ГОНЧАРУК Віталій Володимирович – викладач кафедри хімії, екології та методики їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукові інтереси: екологічна культура учнів початкової школи.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

BIDA Olena Anatoliivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of the Ferenc Rakoti II Transcarpathian Hungarian Institute.

Circle of scientific interests: environmental culture of elementary school students.

OROS Idiko Imrievna – Doctor of Philosophy, Rector of the Ferenc Rakoti II Transcarpathian Hungarian Institute.

Circle of scientific interests: environmental culture of elementary school students.

GONCHARUK Vitaliy Volodymyrovych – Lecturer of the Department of Chemistry, Ecology and Methods of their Teaching Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: environmental culture of elementary school students.

Стаття надійшла до редакції 11.01.2020 р.

АНОТАЦІЇ**АНИСИМОВ Микола Вікторович. ПІДХОДИ ПРИ ПОБУДОВІ ІНТЕГРОВАНИХ ПРОФЕСІЙ**

У статті розглянуті підходи й принципи побудови інтегрованих професій. Теоретична значимість цієї роботи полягає в тому, що концептуально обґрунтовані нові підходи до процесу створення моделей професійної підготовки робочих складних електро- і радіотехнічних професій. Практична значимість цієї роботи полягає в тому, що розроблені й застосовані в навчальному процесі ПТНЗ прогностичні професійні моделі (навчальні плани) навчального процесу для різних професій.

Ключові слова: інтегрована професія, навчальний процес, спеціальність, прогностична професійна модель.

АНИСИМОВ Николай Викторович. ПОДХОДИ ПРИ ПОСТРОЕНИИ ИНТЕГРИРОВАННЫХ ПРОФЕССИЙ

В статье рассмотрены подходы и принципы построения интегрированных профессий. Теоретическая значимость этой работы заключается в том, что концептуально обоснованы новые подходы к процессу создания моделей профессиональной подготовки рабочих сложных электро- и радиотехнических профессий. Практическая значимость этой работы заключается в том, что разработаны и применены в учебном процессе ПТУЗ прогностические профессиональные модели (учебные планы) учебного процесса для разных профессий.

Ключевые слова: интегрированная профессия, учебный процесс, специальность, прогностическая профессиональная модель.

ANISIMOV Mykola Viktorovych. APPROACH AT CONSTRUCTION OF THE INTEGRATED TRADES

Vocational training today cannot be seen as a continuation of the old, traditional training system. Vocational training now requires quantitative and qualitative changes that would meet the requirements of production, which is now developing in accordance with the requirements of a market economy. So far, only attempts have been made to reform the education system in order to bring it closer to the needs of the industry, but no special results have been achieved.

In this regard, the problems of forecasting, long-term planning and education management are becoming increasingly important every year. Improving the theory and practice of scientific forecasting and the development of new modeling systems can improve the efficiency of managing all the links of the most complex mechanism of the state, one of which is education.

In 1995, a need arose for specialists of a new type for the operation of the housing stock of operating offices. That is, there was a problem of servicing the housing stock in the new economic conditions. And we had the idea to create a profession in which there would be several specializations. The result of further research was the development of a fundamentally new profession, which was in the classifier called «Concierge». Studying the operating conditions of residential buildings, we came to the conclusion that a profession was needed that combined the types of work that would help operate these houses and provide services to their residents.

Preliminary studies have shown that it is necessary to go through the creation of an integrated profession, that is, for the first time, an integrated profession was theoretically justified and built for the construction industry, which included three specialities.

The main specialities that were included in this profession: plasterer, painter, tiler (master of finishing works) of III-IV categories; electrician of III-IV categories; joiner of the III category.

The curriculum and programs in subjects for the new profession were developed on the instructions of the Scientific and Methodological Center for Vocational Education of the Ministry of Education and Science of Ukraine. The new profession was called «Worker on the comprehensive maintenance and repair of buildings».

The entire documentation package was developed in 1995. The experimental verification of all didactic content was carried out on the basis of the Kirovograd Professional Lyceum from 1996 to 2001. As a result of a successful verification by the Ministry of Education and Science of Ukraine and the Ministry of Labor of Ukraine, the profession was included in the Classification of professions.

Keywords: the integrated trade, educational process, speciality, prognostic professional model.

БИДА Олена Анатоліївна, ОРОС Ільдико Імріївна, ГОНЧАРУК Віталій Володимирович. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті розкрито основи формування екологічної культури в учнів початкової школи. Вчені все частіше говорять не просто про навчання молодого покоління, а про екологічну освіту як індивідуальний процес розвитку особистості. Культура є комплексом суб'єктивіацій і об'єктивіацій, які обов'язково мають засвоюватися в процесі кроскультурної освіти та використовуються в повсякденній орієнтації. Найважливіша функція культури – це те, що вона є способом, за допомогою якого суспільства вирішують проблеми.

Ключові слова: культура, екологічна культура, учні, початкова школа, основні елементи культури.

БИДА Елена Анатольевна, ОРОС Ильдико Имриевна, ГОНЧАРУК Виталий Владимирович. ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В УЧЕНИКОВ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

В статье раскрыты основы формирования экологической культуры у учащихся начальной школы. Ученые все чаще говорят не просто об обучении молодого поколения, а об экологическом образовании как индивидуальный процесс развития личности. Культура представляет собой комплекс субъективаций и объективаций, которые обязательно должны усваиваться в процессе кросс образования и используются в повседневной ориентации. Важнейшая функция культуры – это то, что она является способом, с помощью которого общества решают проблемы. Культура состоит из четырёх основных элементов: понятия (концепты), отношения, ценности, правила и нормы. Каждая из этих составляющих имеет чрезвычайно важную роль в создании культурного имиджа и экологического образования учащихся.

Ключевые слова: культура, экологическая культура, ученики, начальная школа, основные элементы культуры.

BIDA Olena Anatoliivna, OROS Ildiko Imrievna, GONCHARUK Vitaliy Volodymyrovych. FORMATION OF ENVIRONMENTAL CULTURE IN PRIMARY SCHOOL PUPILS

The basics of formation of ecological culture in elementary school students are revealed. Increasingly, scientists are talking not just about teaching the younger generation, but about environmental education as an individual process of personal development.

Culture is a complex of subjectivities and objectifications that must be learned in the process of cross-cultural education and are used in everyday orientation. The most important function of culture is that it is the way in which societies solve problems.

Culture has four basic elements: concepts (concepts), relationships, values, rules and norms. Each of these components plays an extremely important role in creating students' cultural image and environmental education.

The most important function of culture is that it is the way in which society solves problems. Given the current global trends, the formation of elementary school students of ecological culture is of particular importance in Ukraine.

State programs, state documents aimed at promoting healthy lifestyles of children and youth are outlined. One of the main tasks of education is to educate conscious attitudes towards one's own health and the health of others, to form hygienic skills and principles of healthy lifestyles, to preserve and strengthen them. health of the younger generation.

Scientists are talking not just about teaching the younger generation, but about environmental education as an individual process of personal development.

Culture has four main elements: concepts (concepts), relationships, values, rules and norms. Each of these components plays an extremely important role in creating students' cultural image and environmental education.

The most important function of culture is that it is the way in which society solves problems. Given the current global trends, the formation of elementary school students of ecological culture is of particular importance in Ukraine.

Keywords: culture, environmental culture, students, elementary school, basic elements of culture.

ВАЙНТРАУБ Марк Абрамович. ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ В СИСТЕМІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена проблемі оцінювання ефективності розвитку в освітній університетській галузі. Обґрунтовано актуальність і необхідність розвивати систему підготовки фахівців у галузі охорони праці. Проаналізовано значущість охорони праці на виробництві та інших закладах, у соціальному житті. Обґрунтовано складові розвитку охорони праці в університетській освіті в Україні (створення знань, дослідницько-підприємницької діяльності, забезпечення

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

**Серія:
Педагогічні науки
Випуск 186**

**Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 15526-4098Р від 19.06.2009 р.
Наукові записки. Серія: Педагогічні науки**

**СВІДОЦТВО ПРО ВНЕСЕННЯ СУБ'ЄКТА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ
ДО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ВИДАВЦІВ,
ВИГОТІВНИКІВ І РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ ВИДАВНИЧОЇ ПРОДУКЦІЇ
Серія ДК № 1537 від 22.10.2003 р.**

Підписано до друку 25.01.2020 р.
Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний. Друк різнограф.
Ум. др. арк. 29,26. Тираж 200. Замовлення № 9204.

Друк з оригінал-макету замовника

РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ВІДДІЛ
*Центральноукраїнського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка
25006, Кропивницький, вул. Шевченка, 1.
Тел.: (0522) 28 59 84
Факс.: (0522) 24 85 44
E-Mail.: mails@kspu.kr.ua*